

آیا چشم کودکان سالم است؟

گفتگو با دکتر عظیمی، رییس انجمن اپتومتری ایران...

گفتگو با دکتر عظیمی، رییس انجمن اپتومتری ایران

امروزه کم بینایی و نابینایی در جهان از جمله در کشور ما، آمار تکان دهنده ای را به خود اختصاص داده است، به طوری که بر اساس آمار موجود، 180 میلیون نابینا، کم بینا و معلول بینایی در جهان و 500 هزار نفر در ایران وجود دارد. و این در حالی است که در بسیاری از موارد فوق، به اعتقاد کارشناسان و متخصصان چشم پزشکی، قابل پیشگیری است. با توجه به اهمیت موضوع و نقش پیشگیری در کاهش اختلالات بینایی در حاشیه برگزاری "چهارمین همایش کشوری" اپتومتری، با دکتر عباس عظیمی، رییس انجمن اپتومتری ایران گفتگویی انجام دادیم تا با راههای پیشگیری از کم بینایی، نابینایی و عیوب انکساری بیشتر آشنا شویم.

وی درباره آخرین یافته های مطالعات خود می گوید: بین 20 تا 25 درصد جمعیت ایران، به عیوب انکساری از قبیل انواع دوربینی، نزدیک بینی، استیگمات و ... مبتلا هستند و 1/3-2/9 درصد از مردم کشورمان، به خصوص در سنین پایین، دچار تبلی چشم می باشند که نسبت به سایر کشورهای منطقه، رقم بیشتری است. بر همین اساس، 6 درصد کودکان ما از انحرافهای چشمی آزاردهنده رنج می برند و 5/30 درصد ایرانیان در سن بالای 40 سال دچار آب مروارید هستند. 11/32 درصد از مردم کشورمان نیز دچار آب سیاه (گلوکم) شده اند.

وی در ادامه، به آمار جهانی اشاره کرده و می افزاید: 180 میلیون معلول نابینا و کم بینا در جهان وجود دارد و هر 5 ثانیه، یک نفر به جمع نابینایان و کم بینایان دنیا افزوده می شود. در حال حاضر، 40-50 میلیون نابینا در سراسر جهان وجود دارد که پیش بینی می شود تا سال 1400 یعنی 16 سال دیگر، این تعداد به 90 میلیون نفر برسد.

دکتر عظیمی، آمار نابینایان، کم بینایان و معلولان چشمی کشورمان را در حال حاضر 500 هزار نفر اعلام کرد و اضافه می کند: بسیاری از این معلولیتها (کم بینایی و نابینایی) قابل پیشگیری است و می توان از بروز آن جلوگیری کرد. به اعتقاد رییس انجمن علمی اپتومتری ایران، برخی از اختلالات چشمی به دوران بارداری مادر مربوط می شود که از دوران جنینی باید پیشگیری آغاز شود. به عنوان مثال، سرخچه.

عفونتهای دوران بارداری، ضربات و تصادفات، مصرف داروهای غیرمجاز، نبود تغذیه کافی و صحیح، کم تحرکی و در نهایت جریانهای خاص روحی روانی مادران به خصوص در سه ماهه اول که هر کدام می تواند عاملی باشد برای بروز نوعی اختلال چشمی و حتی کم بینایی و نابینایی در جنین و نوزاد و به همین جهت، اهمیت توجه به بهداشت جسمی و روانی مادران باردار، بیش از پیش باید مورد توجه قرار گیرد.

وی به یکی از کمبودهای دوران بارداری اشاره و تصریح می کند: کمبود انواع ویتامین B که در چرخه متابولیسم رشد چشم و ضمایم آن در دوران بارداری بسیار مهم است، می تواند عامل مؤثری در بروز اختلالات چشمی شود. لذا توصیه می شود مادران در دوران بارداری و بعد از بارداری، از میوه ها، سبزی ها، انواع باقلا و غلات بخصوص لوبیاها و غذاهایی که دارای فیبر بیشتری هستند، همچنین سبزیهای نظیر کرفس، گل کلم، کلم برگ، کاهو و محصولات گیاهی که از گندم و جو ساخته می شوند، بیشتر استفاده کنند. علایم تشخیصی بعد از تولد دکتر عظیمی، در خصوص علایم تشخیصی بعد از تولد برای والدین، خاطرنشان می سازد: با توجه به اینکه 80 درصد رشد قرینه چشم یا سطح قدامی چشم کودک در بدو تولد انجام شده، در نوزادانی که صورت کوچک ولی چشمها بزرگ و به اندازه است، مشکلی وجود ندارد. ولی در نوزادانی که "عنبیه" چشم آنها بسیار کوچک و یا بیش از حد بزرگ است، حرکات ناموزون دارد مثلاً دو چشم به طرف بالا و پایین به صورت ناهماهنگ حرکت می کنند، و یا شفافیت سطوح مختلف چشم به وضوح دیده نمی شود، دارای مشکل است. از همه اینها مهمتر، زمانی است که نوزاد به تحریکات اطراف خود مثل صورت مادر، رنگ نور و یا تکان خوردن یکنواخت اجسام جلوی چشمش پاسخ مناسب نمی دهد، که در این صورت از نابینایی یا کم بینایی رنج می برد. در این شرایط، لازم است آزمایشهایی بخصوص توسط متخصصان از جمله تست VEP که حتی در نوزادان می تواند سلامت چشم و ارتباط آن را با مغز به طور دقیق انجام دهد، صورت گیرد.

به اعتقاد دکتر عظیمی، والدین از معاینات چشم و بینایی کودک خود نباید غافل شوند و بایجاد شرایط محیطی لازم برای کودک از نظر نور، وجود اشیای رنگی، محرکهای خاص بینایی و نیز ارتباط با این ابزار ادراکی، زمینه را برای آزمایش بینایی چشم کودک فراهم سازند و در صورت وجود اختلال در بینایی و تشخیص زودرس، اقدام به درمان کنند؛ زیرا دانش علم پزشکی در ارتباط با بینایی و بینایی سنجی، امروز قادر است دو ساعت بعد از تولد، نوزاد را معاینه و آخرین یافته ها را در خصوص وضعیت بینایی و

چشم نوزاد، اندازه گیری دقیق نماید و در صورت نیاز، درمان لازم انجام شود؛ ضمن اینکه با تشخیص به موقع، از کم بینایی و نابینایی جلوگیری می شود.

وی با تأکید به ضرورت توجه دقیق والدین (بخصوص مادر) به سلامت ظاهر چشم، حرکات چشم و رفلکسهای که در چشم دیده می شود، از ابتدای تولد حتی با وجود سلامت ظاهری تصریح می کند: والدین باید از شش ماهگی اولین نوبت معاینات بینایی را برای تضمین سلامت چشم و بینایی کودکان انجام دهند، تا خطری بینایی فرزندشان را تهدید نکند.

پروین محمدی--روزنامه قدس